

**OKUL YÖNETİCİLERİNİN VE ÖĞRETMENLERİN KENDİLERİNİ
TEKNOLOJİ OKURYAZARI OLARAK
DEĞERLENDİRMELERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN
İNCELENMESİ**

**INVESTIGATION OF SCHOOL MANAGERS AND TEACHERS
'OPINIONS ON THEIR EVALUATION OF SELF AS A
TECHNOLOGY LITERACY**

*Ahmet ÖZÇELİK**
*Kaya YILDIZ***

Özet

Bu araştırmanın amacı, 2018- 2019 eğitim- öğretim yılında İstanbul Güngören ve Bahçelievler ilçesinde aktif olarak görev yapan okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin kendilerini teknoloji okuryazarı olarak görmelerine ilişkin görüşlerini saptamaktır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2018-2019 eğitim- öğretim yılında İstanbul ili Güngören ve Bahçelievler ilçesinde bulunan resmi ve özel ilkokullarda ve liselerde görev yapan, bağımsız ve uygun olarak seçilen 8 yönetici (2 okul müdürü, 6 müdür yardımcısı) ve 42 öğretmenden (17 Sınıf Öğretmeni, 25 Branş Öğretmeni) oluşmaktadır. Bu araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni çerçevesinde tasarlanmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen veriler kapsam geçerliğine sahip soruların bulunduğu soru havuzundan seçilen ve uzman görüşü alınarak seçilen 10 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Çalışma kapsamında hazırlanan yarı yapılandırılmış gözlem formu çalışma grubuna elden dağıtılarak görüşleri yazılı olarak toplanmıştır. Verilerin analizi tümevarımcı içerik analizi kullanılarak yapılmıştır. Araştırma kapsamında yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılarak elde edilen veriler doğrultusunda yapılan çalışmaların her aşamasında değişime, gelişime ve yeniliklere açık olması gereken bir meslek olarak öğretmenliğin teknolojik gelişmeleri ve yenilikleri yakından takip etmesi gereken kutsal bir meslek olduğu düşüncesi ile hareket edilmiştir. Öğretmenlerin mesleğini icra ederken eğitim- öğretimin her aşamasında teknolojik imkânlardan yararlanması gerektiğinin farkında oldukları ancak yaş, cinsiyet ve mesleki kıdem gibi değişkenlerin teknolojinin gelişim hızını yakından takip etme konusunda rol oynadığı sonucuna ulaşılmıştır. Teknolojik imkânları kullanma konusunda yaşanan sorunlara ilişkin okul yöneticileri ve öğretmenlerin özelliklerini tam olarak bilmese bile yaşanan teknolojik sorunlarla ilgili çoğunlukla çözüm yolları geliştirmeye ihtiyaç duydukları, kendilerini yeterli görmedikleri

* İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Yönetimi Yüksek Lisans Öğrencisi, ozcelikahmet_32@hotmail.com

** Doç. Dr. Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi
kaya_yildiz@hotmail.com

Ahmet ÖZÇELİK- Kaya YILDIZ

Okul Yöneticilerinin ve Öğretmenlerin Kendilerini Teknoloji Okuryazarı Olarak Değerlendirmelerine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi

Investigation of School Managers and Teachers 'Opinions on Their Evaluation of Self as a Technology Literacy

konularda teknolojiye ilgi duyan veya çözüm üretebilecek yönetici ve diğer öğretmenlerden destek alma konusunda görüş belirttikleri tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Teknoloji, Teknoloji okuryazarı, Okul Yöneticileri

Abstract

The aim of the study is to determine the opinions of active school administrators and teachers' technology literacy opinions in Bahçelievler and Gungören districts of İstanbul in 2018-2019 education year. The study group is consist of 8 administrators (headmaster, assistant principals) and 42 teachers who were chosen independently and expediently working in public primary and high schools and also private primary and high schools in Bahçelievler and Gungören districts of İstanbul in 2018-2019 education year. This research was planned in case study of qualitative research methods. The data that is received in scope of research has been gathered by structured observation form by content validity questions from prepared questions and chosen ten questions by taking expert opinions. In scope of study; structured observation forms have been delivered to study group by hand and their opinions were gathered written. The datas were analysed by using inductive content of analysis. In scape of research; in every step of studies done in the direction of the obtained data by using half-structured negotiation forms, It is acted through the thought of being a teacher is a divine job that every unique teacher has to follow technologic developments and innovations closely as a job open to change, improvement and innovation. In this research it has been concluded that while teachers are working, they aware that they should use technological facilities at every stage of education, but age, gender and professional seniority roles in following technological evolution speed, closely. It was determined that the school administrators and teachers needed help in developing solutions about the technological problems even if they do not know the features exactly and they expressed opinions about getting support from other teachers and school administrators, who are interested in technology or able to find solutions, about the issues which they do not see themselves sufficient.

Key Word: Technology, Technology literacy, School administrators

GİRİŞ

Teknoloji, insanoğlunun çevresindeki imkânları kullanarak üretmeye, işlemeye ve geliştirmeye başladığı ilk zamanlardan itibaren sürekli hızlı bir gelişim ve değişim göstererek günümüzde hayatımızın her aşamasında kullanmakta olduğumuz telefon, televizyon, internet, haberleşme ve iletişim araçları, ulaşım araçları gibi ürünlere dönüşerek yaşamımızın önemli bir parçası haline gelmiştir. Bu durum doğal olarak insanların teknoloji dünyasına yakınlaşmasını, insan hayatını bir hayli kolaylaştıracak olan şekilde bu imkânlardan faydalanmasını ve bütün bunları yapabilmesi için de teknolojinin hızlı gelişimine ayak uydurmasını gerektirmiştir. Teknolojinin gelişimine ve özelliklerine hâkim olma gerekliliği de insanların bu gelişimlere yönelik bir eğitim almalarını zorunlu hale getirmiştir (Bacanak, Karamustafaoğlu ve Köse, 2003).

Kaliteli bir yaşam için etkili ürünler sağlayan, yaşamımızı her açıdan etkileyen teknolojik gelişmelerden toplumdaki sosyal, politik, ekonomik ve eğitim alanındaki gelişmelerde büyük ölçüde etkilenirler. Ancak insanların belli bir kısmı da teknolojiden korkmakta, zaman zaman teknolojiye savaş açmaktadır. Çünkü teknolojiden çekinen insanlar, teknolojik gelişmelerin ortaya çıkardığı sorunların, çözümünden daha büyük bir hızla büyümekte olduğuna inanırlar. Göz ardı edilen bir husus var ki yeni teknolojik gelişmeler mevcut çekincelerin aksine toplumsal gereksinimlerden ve insanların çeşitli alanlarda gösterdikleri ihtiyaçlardan doğmaktadır(Bacanak, Karamustafaoğlu ve Köse, 2003).

Bu çalışmanın amacı okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin kendilerini teknoloji okuryazarı olarak görmelerine ilişkin görüşlerini saptamak ve teknoloji okuryazarı olarak yetiştirilmelerine yönelik önerilerde bulunmaktır.

Teknoloji Okuryazarlığı

Eğitim alanında yirminci yüzyılın son çeyreğinden itibaren daha sıkça kullanılmaya başlanan teknoloji teriminin tanımı sözlükte “Bir sanayi dalı ile ilgili yapım yöntemlerini, kullanılan araç ve gereçleri kapsayan bilgi” şeklinde yapılmıştır (TDK, 2003). Herkes tarafından bilinen ortak bir tanımını yapmak zor olsa da teknoloji farklı alanlar sınıflandırılabilir(Bacanak, Karamustafaoğlu ve Köse, 2003).Bu alanlar:

- a) Nesne olarak teknoloji
- b) Bilgi olarak teknoloji
- c) Etkinlik olarak teknoloji
- d) Yöntem olarak teknoloji
- e) Sosyo-tekniksel sistem olarak teknoloji

Günümüzde ihtiyaç duyduğumuz her türlü bilgiye teknolojik araçlar yardımıyla ulaşabilmekteyiz. Ancak bilgiye ulaşabilmek için de yeniliklerin yakından izlenmesi, yaşanan değişimlerin dikkatle takip edilmesi ve teknolojik imkânlardan yararlanabilmek için de teknik konularda yeterli seviyede bilgi sahibi olunması zaruri bir durumdur. Biz insanların teknoloji konusunda bilgi sahibi olabilmesi için eğitim sisteminin kapsamında teknolojiye önemli bir ağırlık verilmeli, her öğretmen gelişime, değişime ve kendisini güncellemeye açık olmalıdır. Bu durumun gerçekleşebilmesi için de yöneticilerin öğretmenlere yeterli desteği vermesi, gerekli zaman ve imkânları sağlaması gereklidir. Bilgi teknolojisi ile bireyleri karşılaştırmak istemenin en önemli gayesi teknoloji okuryazarı olmaya yatkın bireyler yetiştirebilmektir.

21. yüzyılda her alanda yaşanan hızlı gelişimler neticesinde eğitim alanında da teknolojiye yapılan yatırımların artması ister istemez eğitim sistemimizi gelişmeye zorlamaktadır. Ancak çoğu eğitim kurumumuzda yetersiz bütçe, deneyimsiz eğitmen ve yöneticiler bulunması sonucunda öğretmenler ve yöneticiler teknoloji kullanımının sağlayacağı yararlardan haberdar olmamaktadır. Peygamber mesleği olarak kabul edilen öğretmenlik mesleğinin toplumun her kesimine hitap edebilen ve örnek olması gereken bir meslek olması sebebiyle öğretmenlerin sağlanan zaman ve imkânlar dâhilinde her koşulda yeniliklere, değişimlere açık, kendini geliştirebilen ve güncelleyebilen bireyler olmaları gerekir. Her geçen yıl yeni uygulamaların öne sürüldüğü eğitim sistemimizde öğrenme ortamlarının etkililiğini ölçebilen yeni değerlendirme tekniklerine ve işbirlikçi çalışmalarını teşvik edecek yeni tekniklere her zaman ihtiyaç vardır.

Her ne kadar teknolojinin okullarda kullanımının para ve zaman kaybı olarak görüldüğünü söyleyenler var olsa da, teknolojinin kullanımının öğrenci başarısını arttırdığı öğretmenlerin hemfikir oldukları konulardan birisidir. (Bransford, Brown, & Cocking, 1999; Akt: Bacanak, Karamustafaoğlu ve Köse, 2003). Öğrenci başarısına olumlu katkılarından ötürü teknoloji kullanımının programlarda ön plana çıkarılması gereklidir. Çünkü;

- a) Eğitim, çağdaş yaşamdan ve teknolojiden ayrı düşünülemez.
- b) Teknoloji eleştirel tavırları geliştirerek yaratıcı kapasiteyi yükseltir.
- c) Teknoloji zekâ ve yeterliğin gelişmesine katkıda bulunur.
- d) Teknoloji eğitimi diğer dersleri tamamlar.

Teknoloji çağını yaşadığımız günümüzde bilgisayarların insanların öğrenmeleri ve davranışları üzerinde önemli etkileri olduğu genel kabul görmektedir (Martinovic ve Zhang, 2012). Bilgisayar ve benzeri teknolojiler okul ve aile dahil toplumsal hayatın her alanında insanlar arasındaki ilişkilerin ve iletişimin kilit unsurları haline gelmiştir (Sime ve Priestly, 2005). Bilgi ve iletişim teknolojilerinin (BİT) hem sayı hem de çeşit açısından artışı ve gündelik yaşamın vazgeçilmez bir parçası haline gelmesi onları daha önemli

kılmaktadır. Bilim ve teknolojinin sürekli olarak geliştiği günümüzde bilginin, artık geleneksel öğretim yöntemleri ile aktarılması ve ezberlenmesi söz konusu değildir. Bu konuda her ne kadar müfredat programları değiştirilip; ezbere dayalı bilgi ile yüklenmiş bireyler yetiştirmekle uğraşmak yerine, özgür, yaratıcı ve bilimsel düşünen, olayları sorgulayan, sorunların farkına vararak çözüm üretebilen, karar verme yetisine sahip, bilgi üreten ve öz güveni yüksek bireyler yetiştirilmesi gerekmektedir. Buna göre, öğrenci merkezli eğitim tercih edilerek öğrencilere özgür bir eğitim ortamı hazırlanmalıdır. (Yavuz, Coşkun, 2008).

Eğitimde teknoloji entegrasyonunu etkileyen etmenler

Kapsamlı bir alan taraması sonucunda Mumtaz (2000) öğretmenlerin derslerinde bilişim teknolojilerini kullanmalarını etkileyen temel etmenleri; kaynaklara erişim, yazılım ve donanımın kalitesi, kullanım kolaylığı, değişime yönelik teşvikler, meslektaşlar arasındaki yetki paylaşımı ve dayanışma, okul temelli ve ulusal politikalar, mesleki gelişime adanmışlık ve formal bilgisayar eğitimi geçmişi olarak sıralamaktadır. Buradan hareketle öncelikle maddi ve teknik olanakların önemli role sahip olduğu söylenebilir. Bu durum özellikle özel ve devlet okullarının karşılaştırıldığı araştırmalarda (Ulaş ve Ozan, 2010) kendini göstermektedir. Diğer taraftan geniş çaplı projeler kapsamında devlet okullarının teknolojik alt yapılarına manidar düzeyde yatırım yapıldığı bilinmektedir (Adıgüzel, Gürbulak ve Sarıçayır, 2011; Somyürek, Atasoy ve Özyürek, 2009). Ancak eğitime yapılan bu teknolojik yatırımın verimini alabilmek için öğretmenlerin teknolojiyi pedagojik amaçlarla kullanabilir kılınması şarttır (Russell, Bebell, O'Dwyer ve O'Connor, 2003). Dolayısıyla bu maddi ve teknik sınırlılıkların yanında politika, eğitim ve deneyim eksikliğinin, öğretmenlerin derslerinde teknoloji kullanımını engelleyen etmenlerin başında geldiği söylenebilir (Mumtaz, 2000). Okullar eski düzeni sürdürme konusunda muhafazakardır ve yeniliğe her zaman açık değildir (Mumtaz, 2000). Bu durumda değişimin politika yapıcılarca başlatılması ve öğretmenlerce sürdürülmesi elzemdir. Teknolojinin sınıf-içinde pedagojik amaçlar doğrultusunda kullanılması için öğretmenlerin öncelikle bu konuda olumlu tutum (Cummings, 2008) ve inançlara (Mumtaz, 2000; Russell vd., 2003) sahip olmaları ve kendilerini rahat hissetmeleri (Gerretson ve Reinsvold, 2007) gerekir. Peralta ve Costa (2007) beş Avrupa ülkesini kapsayan çalışmalarında eğitimde bilişim teknolojilerini kullanmayla ilgili temel sorunun öğretmenlerin teknolojinin öğrenme-öğretme etkinliklerine nasıl entegre etmeleri gerektiğini bilmemelerinden kaynaklandığı sonucuna varmıştır. Bu becerileri kazanmanın en temel yolu hizmet öncesi ve hizmetiçi eğitimler olmalıdır. Ancak Usun (2009), gelişmekte olan bir ülke olarak Türkiye’de öğretmenlerin öğretimde teknoloji kullanımına ilişkin eğitilmelerini amaçlayan hizmet içi

Ahmet ÖZÇELİK- Kaya YILDIZ

Okul Yöneticilerinin ve Öğretmenlerin Kendilerini Teknoloji Okuryazarı Olarak Değerlendirmelerine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi

Investigation of School Managers and Teachers' Opinions on Their Evaluation of Self as a Technology Literacy

eğitim programların uygulanmasında ciddi sorunlarla karşılaşıldığını vurgulamaktadır. Dolayısıyla bu konuda daha köklü bir çözümün hizmet öncesinde öğretmen yetiştiren kurumların programlarında aranması daha anlamlı olacaktır.

Teknoloji eğitiminin sonucu olarak, öğrenci okulu ne zaman terk ederse etsin içinde yaşadığı teknik hayata uyum sağlayabilir (Balcı ve Eşme, 2001:Akt: Bacanak, Karamustafaoğlu ve Köse, 2003).

Bu araştırmanın amacı, okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin kendilerini teknoloji okuryazarı olarak görmelerine ilişkin görüşlerini saptamaktır.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada, okul yöneticileri ve öğretmenlerin kendilerini teknoloji okuryazarı olarak görmelerine ilişkin düşüncelerini belirlemek amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Durum çalışması güncel bir olgunun kendi yaşam çerçevesi içinde çalışılması ve birden fazla kanıt veya veri kaynağının mevcut olduğu durumlarda kullanılabilir. Yani durum çalışması araştırmacının “neden?” ve “nasıl?” sorularına odaklanarak “hedeflenen durumu” derinlemesine ve ayrıntılı olarak irdelemek istediğinde kullanılmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2008, 290). Araştırmada desen olarak, durum çalışması desenlerinden birisi olan “bütüncül tek durum” deseni kullanılmıştır. Bütüncül Tek Durum Desenlerinde, tek bir analiz birimi (bir birey, bir kurum, bir program, bir okul vb.) vardır (Yıldırım & Şimşek, 2005). Yapılan araştırmada, ele alınan Bütüncül Tek Durum Deseni, okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin kendilerini teknoloji okuryazarı olarak görmelerine ilişkin görüşleridir. Verilerin elde edilmesinde görüşme tekniği kullanılmış olup araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formundan yararlanılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırma İstanbul ili Güngören ve Bahçelievler ilçelerinde bulunan resmi ve özel ilkokullarda ve liselerde görev yapan yönetici (müdür, müdür yardımcısı) ve öğretmenlerle 2018-2019 eğitim- öğretim yılı bahar döneminde gerçekleştirilmiştir. Yapılan araştırmada çalışma grubu toplamda 8 yönetici ve 42 öğretmenden (17 Sınıf Öğretmeni, 25 Branş Öğretmeni) oluşmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmadan veriler yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi ile toplanmıştır. Araştırma amacına uygun olarak literatür taraması yapılmıştır.

Demografik bilgilerin ve açık uçlu soruların yer aldığı görüşme formu alanında uzman bir öğretim üyesinin görüşüne sunulmuştur. Alınan uzman görüşü neticesinde gerekli düzeltmeler yapılmış ve görüşme formuna son şekli verilmiştir. Araştırma kapsamında kullanılan görüşme formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin kişisel bilgilerine yönelik yedi soru yer almaktadır. İkinci bölümde ise okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin kendilerini teknoloji okuryazarı olarak değerlendirmelerine ilişkin görüşlerini almak için hazırlanmış on tane açık uçlu soru bulunmaktadır.

Araştırmacı tarafından hazırlanan görüşme formu çalışma grubuna elden dağıtılmış, görüşlerini yazılı olarak belirtmeleri istenmiştir. Araştırma kapsamında 8 okul yöneticisi (2 okul müdürü, 6 müdür yardımcısı), 42 öğretmen (17 Sınıf Öğretmeni, 25 Branş Öğretmeni) konuya ilişkin görüşlerini belirtmiştir. Çalışma kapsamında görüş belirten okul yöneticileri ve öğretmenler için kod kullanılmıştır. Öğretmen ve okul yöneticilerin görev yaptıkları okullar ve isimleri ile ilgili herhangi bir bilgi aktarılmamıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin çözümlenmesi aşamasında tümevarımcı analiz yöntemine bağlı olarak kodlamaya dayalı içerik analizi yapılmıştır. Tümevarımcı analiz kodlama yoluyla verilerin altında yatan kavramları ve bu kavramlar arasındaki ilişkileri ortaya çıkarmak amacıyla yapılmaktadır (Yıldırım & Şimşek 2008). Birinci aşamada görüşme formları ile elde edilen veriler bilgisayar ortamına aktarılmıştır. İkinci aşamada araştırmacı ile nitel araştırma konusunda alanında uzman bir öğretim üyesi verileri ayrı ayrı kodlamıştır. Her iki kodlama üzerinde Güvenirlik= Görüş Birliği/ Görüş Birliği+ Görüş Ayrılığıx100 formülü uygulanmıştır (Miles Ve Huberman, 1994; Akt: Cerit, Akgün, Yıldız ve Soysal, 2014). İki grup arasında uyum olarak hesaplanmıştır. Uyuşum yüzdesinin % 70 veya daha üstü olması yeterli görüldüğünden veri analizi açısından güvenilirlik sağlanmıştır. Araştırmacılar ve uzman öğretim üyesi tarafından yapılan kodlamalarda uyumu gösteren kodlar temalara ulaşmada temele alınmıştır. (Cerit,Akgün, Yıldız ve Soysal, 2014).

Geçerlik ve Güvenirlik

Nitel araştırmada geçerlik araştırmacının ilgilendiği konuyu olabildiğince tarafsız bir şekilde gözlemlemesi esasına dayalı olarak araştırma sonuçlarının doğruluğu; güvenilirlik ise çalışmanın ikinci kez yürütülmüş olduğunda da araştırma sonuçlarının tekrar edilebilirliği ile ilgilidir.

Araştırmanın iç geçerliğini (inandırıcılığını) arttırmak için araştırmacı tarafından geliştirilen görüşme formu ile ilgili gerekli literatür taramasının yapılması sonucunda elde edilmesi hedeflenen içerik ile ilgili kavramsal

çerçeve oluşturulmuştur. İçerik analizi sonucunda temalar, kapsam geçerliği dahilindeki kavramları kapsayacak kadar geniş belirlenmeye çalışılmıştır. İçerik analizi sürecinde ilgisiz kavramlar olabildiğince dar kapsamda tutulmuştur. Temalar ve alt temalar arası ilişkiler kontrol edilerek bütünlük sağlanmıştır. Araştırma kapsamına dahil olan yönetici ve öğretmenlerin görüşlerini endişe ve korku yaşamadan samimi bir ortamda ifade etmeleri sağlanmaya çalışılmıştır. Bu sayede elde edilen verilerin gerçeği yansıtması sağlanmıştır. Araştırmanın dış geçerliğini (aktarılabirliğini) arttırmak için araştırma sürecinde gerçekleştirilen çalışmalar “araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı, verilerin analizi şeklinde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. Araştırmanın iç güvenirliliğini (tutarlılığını) arttırmak için bulguların tamamı doğrudan aktarılmıştır. Edinilen veriler üzerinde araştırmacı ve alanında uzman bir öğretim üyesi ayrı ayrı kodlamalar yapmış ve kodlamalar karşılaştırılarak güvenilirlik oranı hesaplanmıştır. Araştırmacı dış güvenirliliği arttırmak için yapılan çalışmaları ayrıntılı bir biçimde tanımlamıştır. Elde edilen ham veriler ve kodlamalar araştırmacı tarafından muhafaza edilmektedir.

BULGULAR

Bu bölümde okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin kendilerini teknoloji okuryazarı olarak değerlendirmelerine ilişkin oluşturulan görüşme formunda kullanılan sorulara ve verilen cevaplara göre oluşturulan temalara değinilmiştir.

I. TEMA: Teknoloji Tanımı

Okul yöneticileri ve öğretmenlerin hafızalarında teknoloji kavramı ve çağrıştırdıklarını belirlemek amacıyla kullanılan soruya verilen cevaplar Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Teknoloji Tanımı

Ana Tema	Kategoriler	f
Teknoloji Tanımı	Hayatı kolaylaştıran	31
	Yenilik	4
	İhtiyaca yönelik üretim	3
	Bilgi Birikimi	3
	Yetenek geliştiren	1
	Makine gücü	1
	İhtiyaçların giderilmesi	1
	Gelişmişlik	1
	Gelecek	1
	Fırsat	1
	Elektronik aletler	1
	Çağı yakalamak	1

Tablo 1 incelendiğinde okul yöneticileri ve öğretmenler “Teknoloji” kavramını ilk duydukları zaman aklına en çok “Hayatı kolaylaştırma” (f=31) kavramını getirdiklerini belirtmişlerdir. Teknoloji kavramının çağrıştırdığı diğer hususlar “Yenilik, ihtiyaca yönelik üretim, bilgi birikimi, yetenek geliştiren, makine gücü, ihtiyaçların giderilmesi, gelişmişlik, gelecek, fırsat, elektronik aletler, çağı yakalamak” olarak öne çıkmaktadır. Okul yöneticileri teknoloji kavramını genel olarak insanların aklını ve bilgi birikimlerini kullanarak yaşamlarını kolaylaştırmak ve çağa ayak uydurabilmek amacıyla kullandıkları şeyler olarak tanımlamıştır. Yönetici 6, konuya ilişkin görüşünü “İnsan hayatını kolaylaştırmak, hızın önem kazandığı, zamanın çok değerli olduğu dönemde insanların zamandan tasarruf etmesini sağlayan unsurlardır.” (YE6) şeklinde ifade etmiştir. Öğretmen 9 konuya ilişkin görüşünü “İnsanların bilimi ve tekniği kullanarak yaşamlarını kolaylaştırmak için kullandıkları her şeydir.” (ÖK9) şeklinde dile getirmiştir.

Teknoloji için genel bir ifade ile insan yeteneklerini genişletmek ve insan ihtiyaçlarını karşılamak için kullanılan bilgi denilebilir. Teknoloji insanların kendi amaçlarına uygun olarak doğal dünyayı kullanmasıdır. Teknoloji, bilimi kullanarak hayatı kolaylaştırmak için yapılan her şeydir.

II. TEMA: Okulda Kullanılan Teknolojik Araçlar

Okul yöneticileri ve öğretmenlerin okullarında yararlandıkları teknolojik aletleri belirlemek amacıyla kullanılan soruya verilen cevaplar Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Okulda Kullanılan Teknolojik Araçlar

Ana Tema	Kategoriler	f
Okulda Kullanılan Teknolojik Araçlar	Bilgisayar	26
	Akıllı Tahta	22
	Yazıcı	15
	Projeksiyon	14
	Fotokopi makinesi, Faks cihazı	11
	Telefon, Cep telefonu	7
	Ses sistemi	2
	Tablet	1
	İnternet	1
	Diğer	1

Eğitim öğretim sürecinde kullanılan tüm teknolojik araçlar birbirini tamamlar nitelikte kullanılmaktadır. Tablo 2 incelendiğinde okul yöneticileri ve öğretmenlerin okullarında en çok “Bilgisayar” (f=26) ve “Akıllı Tahta” (f=22) dan yararlandıklarını belirtmiştir. Araştırmaya dahil olan bazı öğretmenler bilgisayar ve akıllı tahtanın tek başına yeterli olamayacağını göz

ardı etmiş olsalar da eğitim öğretim sürecinde kullanılan teknolojik aletler “yazıcı, projeksiyon cihazı, fotokopi makinesi, faks cihazı, telefon, cep telefonu, ses sistemi, tablet, internet” olarak görüşme formlarında belirtilmiştir.

III. TEMA: Okulda Kullanılan Teknolojik Araçların Yeterliliği

Okul yöneticileri ve öğretmenlerin okullarında yararlandıkları teknolojik araçları yeterli bulup bulmadıklarına dair görüşlerini belirlemek amacıyla sorulan soruya verilen cevaplar Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3. Okulda Kullanılan Teknolojik Araçların Yeterliliği

Ana Tema	Kategoriler	f
Okulda Kullanılan Teknolojik Araçların Yeterliliği	Evet	26
	Hayır	17
	Orta seviye	2
	Kısmen	3
	Diğer	2

Tablo 3 incelendiğinde araştırma kapsamında görüşlerine başvuru okul yöneticileri ve öğretmenlerin okullarındaki teknolojik araçları yeterli gördüklerini (f=26) belirtmişlerdir. Yeterli bulmayanlar ise gerekli teknolojik altyapının kurulması için ayrı bir bütçe gerekliliğini, teknolojik donanımları kullanırken özelliklerini detaylı bir şekilde bilmenin önemini göz ardı etseler de gerekçe olarak teknolojik araçların ve internet bağlantısının yetersizliğini gerekçe göstermiştir. Öğretmen 9 konuya ilişkin görüşünü “Okulumuzdaki teknolojik araçlar nicelik olarak ihtiyaçlara karşılık verse de nitelik olarak yetersizdir.” (ÖK9) şeklinde dile getirmiştir.

IV. TEMA: Okulda Kullanılan Teknolojik Araçların Özelliklerini Bilme Derecesi

Okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin okullarında yararlanmaları amacıyla sunulan teknolojik araçların tüm özelliklerini iyi derecede bilip bilmedikleri durumunu belirlemek amacıyla sorulan soruya verilen cevaplar Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4. Okulda Kullanılan Teknolojik Araçların Özelliklerini Bilme Derecesi

Ana Tema	Kategoriler	f
Okulda Kullanılan Teknolojik Araçların Özelliklerini Bilme Derecesi	Evet	26
	Hayır	13
	Orta seviye	7
	Kısmen	4

Tablo 4 incelendiğinde görüşme formlarında görüşlerini belirten okul yöneticileri ve öğretmenlerin yaklaşık olarak %52'sinin (f=26) okullarında bulunan teknolojik araçların tüm özelliklerini iyi derecede bildiklerini belirtmişlerdir. Genel anlamda araştırma kapsamına dahil olan öğretmenlerin yaş ortalaması değişkeninin de yüksek olduğu durumu göz önüne alındığında bu yüzdenin oldukça yüksek olması dikkat çekmektedir. Öğretmen 21 konuyla ilişkin görüşünü “Kimseden yardım istemeden, işlerimi istediğim gibi yapabileceğim düzeyde hepsini kullanabiliyorum.” (ÖK21) şeklinde belirtmiştir.

V. TEMA: Teknolojik Araçları Kullanırken Karşılaşılan Sorunlar

Araştırma kapsamına dâhil olan okul yöneticileri ve öğretmenlerin okullarında bulunan teknolojik araçları kullanırken yaşadıkları sorunları belirlemek amacıyla sorulan soruya verilen cevaplar Tablo 5’de verilmiştir.

Tablo 5. *Teknolojik Araçları Kullanırken Karşılaşılan Sorunlar*

Ana Tema	Kategoriler	f
Teknolojik Araçları Kullanırken Karşılaşılan Sorunlar	Evet	27
	1. İnternet- erişim	11
	2. Akıllı tahta	7
	3. Fotokopi	4
	4. Projeksiyon	2
	5. Bilgisayar- ses sistemi	2
	6. Yazıcı	1
	Hayır	15
	Bazen	7
	Diğer	4
	1. Akıllı Tahta	1
	2. İnternet	1
	3. Teknik Aksaklıklar	1

Tablo 5 incelendiğinde araştırma kapsamına dahil olan okul yöneticileri ve öğretmenlerin %54'ünün okullarında bulunan teknolojik araçları kullanırken sorun yaşadıkları (f=27) belirtilmiştir. Yaşanan sorunlar arasında en çok “İnternet- erişim” sıkıntısı yaşayanlar (f=11) ve “Akıllı Tahta” sorunları yaşayanlar (f=7) oluşturmaktadır. Öğretmen 22 konu hakkında görüşünü “Akıllı tahtanın yanında tebeşirli tahta var ve tebeşir tozları akıllı tahtanın sensörlerini kötü etkiliyor.” (ÖK22) şeklinde ifade etmiştir.

VI. TEMA: Eğitim- Öğretimde Teknoloji Kullanımı Gerekliliği

Okul yöneticileri ve öğretmenlerin eğitim-öğretim sürecinde teknoloji kullanımının gerekliliği konusunda görüşlerini saptamak amacıyla sorulan soruya verilen cevaplar Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. *Eğitim Öğretimde Teknoloji Kullanımı Gerekliliği*

Ana Tema	Kategoriler	f
Eğitim- Öğretim Sürecinde Teknoloji Kullanımı Gerekliliği	Gerekli	44
	Kısmen gerekli	3
	Gerekli değil	1
	Diğer	1

Tablo 6 incelendiğinde okul yöneticileri ve öğretmenlerin eğitim-öğretim sürecinde teknoloji kullanımının gerekliliği konusunda hemfikir oldukları (f= 44) dikkat çekmektedir. Öğretmen 8 konuya ilişkin görüşünü “Ölçülü bir şekilde kullanılırsa gereklidir. Sürekli teknoloji destekli eğitim bireyi bilgi olarak donatıyor ama diğer yandan insanın var olan melekelerini köreltiyor.” (ÖE8) şeklinde; Öğretmen 14 görüşünü “Kesinlikle. Örneğin fotokopi dağıtarak uğraşmak yerine akıllı tahtadan soru örneklerini göstermek, sınıfa harita taşımak yerine haritaları görsel olarak akıllı tahtadan açmak, konularla ilgili videoları izletmek kalıcılığı daha net sağlamaktadır.” (ÖK14) şeklinde; Öğretmen 22 ise görüşünü “Bence akıllı tahta yerine çocukların dokunarak deneyerek algılayabileceği materyaller daha kalıcı öğrenme gerçekleştirir.” (ÖK22) şeklinde belirtmiştir.

VII. TEMA: Eğitimde Teknoloji Kullanımı- Başarı İlişkisi

Okul yöneticileri ve öğretmenlerin eğitim öğretim sürecinde teknoloji kullanımı ile akademik başarı arasında ilişki olup olmadığına dair görüşlerini belirlemek amacıyla verilen cevaplar Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. *Eğitimde Teknoloji Kullanımı- Başarı İlişkisi*

Ana Tema	Kategoriler	f
Eğitimde Teknoloji Kullanımı- Başarı İlişkisi	Evet	36
	Hayır	7
	Kısmen	2
	Diğer	2
	Kararsız	1
	Biraz	1

Tablo 7 incelendiğinde okul yöneticilerinin ve eğitimcilerin eğitim öğretim sürecinde teknoloji kullanımı ile başarı arasında ilişki gördüğü (f=36) görülmektedir. Teknoloji kullanımı konusunda kısmen ilişki gören (f=2), biraz ilişki gören (f=1), ilişki görmeyen (f=7) öğretmenler de bulunmaktadır.

Yönetici 6 konu hakkındaki görüşünü “Teknolojinin "olumlu" kullanımı ile başarı arasında bir ilişki bulunmaktadır. Sözel eğitime karşı görsel eğitim, uygulamalı eğitimin daha kalıcı olduğunu düşünüyorum.” (YE6) şeklinde; Öğretmen 8 ise “Sadece teknoloji kullanımı başarı için yetmez. Çalışmayı öğrenmeyi bir bütün olarak algılamalı ve her türlü materyalden yararlanmalıyız.” (ÖE8) şeklinde dile getirmiştir.

VIII. TEMA: Eğitim- Öğretim Sürecinde Teknolojiden Yararlanma Düzeyi

Okul yöneticileri ve öğretmenlerin eğitim sürecinde kendi özeleştirimlerini yaparak yeteri kadar teknolojiden yararlanıp yararlanmadıkları hususunda görüşlerini belirlemek amacıyla soruya verilen cevaplar Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8. *Eğitim- Öğretim Sürecinde Teknolojiden Yararlanma Düzeyi*

Ana Tema	Kategoriler	f
Eğitim- Öğretim Sürecinde Teknolojiden Yararlanma Düzeyi	Evet	29
	Hayır	15
	Kısmen	3
	Orta	2

Tablo 8 incelendiğinde okul yöneticileri ve öğretmenlerin görüşme formunda amaca uygun olarak kullanılan soruya samimi yanıtlar verdiği düşüncesinden yola çıkılarak yöneticilerin ve öğretmenlerin %58’i (f=29) teknolojiden yeteri kadar yararlandıkları düşüncesini dile getirmiştir. Teknolojik gelişmeleri yakından takip edemedikleri için teknoloji kullanımından yeteri kadar faydalanamayan öğretmenler ve yöneticiler (f=15) de bulunmaktadır.

IX. TEMA: Öğrencileri Teknoloji Kullandırma Konusunda Özendirme

Okul yöneticileri ve öğretmenlerin eğitim sürecinde öğrencilerini teknoloji kullanımı konusunda özendirmeye yönelik girişimde bulunup bulunmadıkları hususunda kendi özeleştirimlerini yaparak görüşlerini belirlemek amacıyla soruya verilen cevaplar Tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 9. *Öğrencileri Teknoloji Kullandırma Konusunda Özendirme*

Ana Tema	Kategoriler	f
Öğrencilerinizi Teknoloji	Hayır	30
	Evet	18
	Bazen	1

Kullanımı
Özendirme

Tablo 9 incelendiğinde okul yöneticileri ve öğretmenlerin görüşme formunda amaca uygun olarak hazırlanan ve kullanılan soruya samimi ve doğru yanıtlar verdikleri düşüncesinden yola çıkılarak yöneticilerin ve öğretmenlerin yaklaşık olarak %60'ı (f=30) teknolojiden imkanlar ve bilgi birikimleri dahilinde yaralandıkları halde öğrencileri teknoloji kullanımı konusunda özendirmeye yönelik girişimde bulunmadıklarını belirtmiştir. Girişimde bulunmamalarını ise ortak bir gerekçede toplayarak yeni neslin teknoloji ile günlük yaşamda sürekli iç içe yaşamaları nedeni ile zaman zaman kendilerinden daha bilgili ve donanımlı olduklarını belirtmişlerdir. Öğretmen 8 konu hakkındaki görüşünü “Serbest etkinlikler dersinde okul idaresinin onayı ve ilçe milli eğitimin izni ile TEGV’da haftada iki ders bilgisayar ve kodlama eğitimi aldırıyorum.” (ÖE8) şeklinde; Öğretmen 14 görüşünü “Öğrencilerimiz genç oldukları için teknolojinin içinde büyüdükleri için çoğu zaman bizden daha bilgili olabiliyorlar.” (ÖK14) şeklinde; Öğretmen 21 görüşünü “Bilgi edinmek için kullandığım veya onların kullanabilecekleri site isimlerini onlarla paylaşıyorum. Bilgi edinmek için kullandığım etkili metodları onlarla paylaşıyorum. Beğendiğim, bilgi ve kültürlerine katkıda bulunacağına inandığım videoları indirip birlikte izleyip üzerine konuşuyoruz.” (ÖK21) şeklinde; yönetici 8 ise görüşünü “öğrenciler teknolojiyi öğretmenlerden daha yakın takip ediyor. Sadece onlara teknolojinin doğru kullanımını öğretmeye, daha öncesinde de bizim öğrenmemize ihtiyacımız var.” (YE8) şeklinde dile getirmiştir.

X. TEMA: Okullarda Teknolojinin Etkili Ve Verimli Kullanımı İçin Yapılması Gerekenler

Okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin eğitim kurumu olarak okullarda teknolojinin etkili ve verimli kullanımı hususunda öneri ve görüşlerini alabilmek amacıyla sorulan soruya verilen cevaplar Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10. *Okullarda Teknolojinin Etkili ve Verimli Kullanımı İçin Yapılması Gerekenler*

Ana Tema	Kategoriler	f
	Eğitim	19
	Altyapı, bakım, onarım	8
Okullarda	Seminer	6
Teknolojinin Etkili	Yatırım	5
ve Verimli Kullanımı	Diğer	4
İçin Yapılması	Kurs	2
Gerekenler	Uygulamalı ders	2

Denetim	1
Donanım temini	1

Tablo 10 incelendiğinde okul yöneticileri ve öğretmenlerin okullarda teknolojinin etkili ve verimli kullanımına dair görüş ve önerileri incelendiğinde en çok teknolojinin etkili ve verimli kullanımı için eğitim düzenlenmesi (f=19) gerekliliği belirtilmiştir. Özellikle öğretmenler arasında yaygın olarak verilen cevaplar arasında altyapı yetersizliğinin giderilmesi, bakım ve onarım işlemlerinin eksiksiz yapılması (f=8) gerekliliği, seminer düzenlenmesi (f=6) gerekliliği, yatırım yapılması (f=5) gerekliliği bulunmaktadır. Öğretmen 3 konu hakkındaki görüşünü “Okullarda teknolojinin etkili ve verimli kullanılması için öncelikle altyapının yeterli olması gerekmektedir. Kullanılan teknolojik araçların bakım ve onarımlarının yapılması gerekmektedir.” (ÖE3) şeklinde; Öğretmen 14 görüşünü “Teknolojik sorunları gidermek için teknik servis görevlisi okullarda bulunmalı. Sorun çıktığında hemen çözüm getirebilmeli. Teknolojinin doğru kullanılması ile ilgili seminerler düzenlenmeli.” (ÖK14) şeklinde; Yönetici 8 ise görüşünü “Teknolojinin etkili ve verimli kullanıldığı örnek taslak ders simülasyonları hazırlanıp hizmetiçi eğitim kapsamında öğretmenlerin katılımı sağlanmalı.” (YE8) şeklinde belirtmiştir.

TARTIŞMA, SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Kamu kurumlarında aktif olarak görev yapmakta olan okul yöneticileri ve öğretmenlerin kendilerini teknoloji okuryazarı olarak görmelerine ilişkin görüşlerini saptamayı ve belirli değişkenler açısından ilişki kurarak incelemeyi amaçlayan bu araştırma neticesinde katılımcıların görüşlerine dayalı olarak elde edilen sonuçlar araştırmanın temel amacı çerçevesinde ele alınmıştır. Ulaşılan sonuçlara anlamlı bir bütünlük kazandırmak amacıyla araştırma sonuçları katılımcıların cinsiyet, yaş, mezuniyet durumu, mesleki kıdem ile ilgili değişkenlere göre sonuçlar aşağıdaki gibi özetlenebilir:

1. Okul yöneticileri ve öğretmenlerin teknoloji kavramı ile en çok hayatı kolaylaştıran, yenilik, ihtiyaca yönelik üretim ve bilgi birikimi cevaplarını ilişkilendirdikleri görülmüştür.
2. Okul yöneticileri ve öğretmenlerin okullarında en çok kullandıkları teknolojik aletler bilgisayar, akıllı tahta, yazıcı ve projeksiyon cihazı olarak belirlenmiştir.
3. Okul yöneticileri ve öğretmenlerin okullarında kullandıkları teknolojik aletlerin yeterliliği hakkında düşünceleri belirlenirken genel itibarıyla teknolojik aletlerin yeterli bulunduğu şeklinde verilen cevaplar ilişkilendirilmiştir. Yeterli bulmayan yönetici ve öğretmenler ise genel

anlamda teknolojik donanımları kullanırken özelliklerini detaylı ve eksiksiz olarak bilmenin önemini göz ardı etseler de yeterli görmeme gerekçeleri teknolojik altyapının kurulması için ayrı bir bütçe gerekliliği, teknolojik araçların ve internet bağlantısının yetersiz olması şeklinde belirtilmiştir.

4. Araştırma dahilinde görüşlerini belirten öğretmenlerin genel itibariyle yaş ortalaması yüksek olduğu göz önüne alındığında okul yöneticileri ve öğretmenlerin büyük çoğunluğunun okullarında kullandıkları teknolojik araçların ve donanımların özelliklerini iyi derecede bildikleri tespiti dikkat çekmektedir.
5. Okul yöneticileri ve öğretmenlerin teknolojik araçları kullanırken karşılaştıkları sorunlar hakkında görüşlerini en çok internet bağlantı sorunu, akıllı tahta ile ilgili teknik sorunlar ve fotokopi makinesi ile ilgili sorunlar şeklinde ilişkilendirdikleri görülmüştür.
6. Okul yöneticileri ve öğretmenlerin eğitim-öğretim sürecinde teknolojinin eğitim süreci dahilinde ve olumlu kullanımını gerekli gördükleri tespit edilmiştir.
7. Eğitim – öğretim sürecinde teknoloji kullanımının öğrencilerin öğrenmelerini kalıcı olarak sağladığı, kalıcı öğrenmeler neticesinde başarının geldiği konusunda okul yöneticileri ve öğretmenler görüş birliğine varmışlardır.
8. Okul yöneticileri ve öğretmenlerin görüşme formunda amaca uygun olarak belirlenmiş sorulara samimi ve gerçek cevaplar verdikleri düşüncesinden yola çıkılarak eğitim- öğretim sürecinde teknolojiden aktif olarak yararlanan yönetici ve öğretmenler fazla olmasına rağmen teknolojik gelişmeleri yakından takip edemedikleri için teknoloji kullanımından yeterince faydalanamayan öğretmenler ve yöneticilerin de bulunduğu belirlenmiştir. Teknolojiden faydalanamayan öğretmenlerin teknoloji kullanmayı öğrenme yolları en çok çevrelerinden, teknolojiden anladığını düşündükleri kişilerden oluşmaktadır.
9. Okul yöneticileri ve öğretmenlerin genel anlamda teknolojiden imkanlar ve bilgi birikimleri dahilinde yararlandıkları halde öğrencileri teknolojiyi kullandırma konusunda özendirmeye yönelik girişimde bulunmadığı belirlenmiştir. Girişimde bulunmama hususunu ortak bir gerekçe olarak yeni nesil öğrencilerin teknoloji ile günlük yaşamda sürekli olarak iç içe yaşamaları ve zaman zaman kendilerinden daha bilgili ve donanımlı olmaları gerekçesiyle ilişkilendirdikleri tespit edilmiştir.
10. Okullarda teknolojinin etkili ve verimli kullanımı için yapılması gerekenler konusunda okul yöneticileri ve öğretmenler görüşlerini teknolojik yanlışları düzeltmek, teknolojiden yararlanmayı öğrenmek ve teknoloji kullandırmayı özendirmeye yönelik olarak hizmetiçi eğitimler düzenlenmesi gerektiği düşüncesi ile ilişkilendirmiştir. Altyapı sorunlarının giderilmesi, gerekli bakım- onarım çalışmalarının yapılması,

öğretmenlere ve yöneticilere yönelik teknoloji kullanımı ve teknoloji okuryazarlığı konulu seminerler düzenlenmesi, teknolojik araç gereçlerin geliştirilmesi için yatırım yapılması gerekliliği diğer görüşler olarak belirlenmiştir.

Öneriler

Eğitim teknolojileri sürece ne kadar katkı sağlarsa sağlasın eğitim-öğretim sürecinde en önemli görevi öğretmenler üstlenmektedir. Bu sürecin en önemli paydaşlarından biri olarak öğretmenlerin eğitim süreci dahilinde teknolojiyi ve teknolojik donanımları rahatlıkla kullanabilir durumda olmalı, yaşanabilecek sıkıntılara karşı kullandıkları tüm teknolojik donanımların özelliklerini iyi derecede bilmelidirler (Kaya,2017). Bu durum doğal olarak öğretmen yetiştiren eğitim kurumlarının donanım eksikliklerinin tamamlanmasını, eksikliklerin giderilmesini ve mevcut durumlarının geliştirilmesini gerektirmektedir.

Araştırma sonuçlarından elde edilen veriler doğrultusunda belirlenen öneriler aşağıdaki gibi sunulmuştur:

Okul yöneticileri ve öğretmenlerin teknoloji kavramının tanımı sorulduğunda ilk çağrıştırdığı unsur olarak dile getirdikleri ifadeler “Hayatı kolaylaştıran, ihtiyaca yönelik üretim ve bilgi birikimi” olmuştur. Öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin teknoloji hakkında kavram yanılgılarını, sınırlılıklarını giderebilecek, teknolojiden yararlanırken dikkat edilmesi gerekenleri öğretecek bir teknoloji okuryazarlığını kapsayacak hizmet içi eğitim programı sunulabilir. Öğretmenlerin ve yöneticilerin bu programdan etkin ve verimli şekilde yararlanabilmeleri için teknoloji destekli öğretim ve öğretim amaçlı teknoloji kullanımının önemi hakkında bilgilendirme yapılmalıdır. Teknoloji okuryazarlığı hizmetiçi eğitim kursları yaygınlaştırılmalı, basılı materyaller ve yeni öğretim materyallerinin okullara ulaştırılması ve bilinçli öğretmenlerin yetiştirilmesi gereklidir (Bölükbaşı, 2012).

Araştırmaya dahil olan bazı öğretmenler imkanlar dahilinde teknolojiden yararlandıkları halde bilgisayar ve akıllı tahtanın tek başına yeterli olamayacağını göz ardı etmektedir. Ancak öğretmenlerin bilgisayar ve akıllı tahtalardan yararlanırken aynı zamanda birbiriyle ilişkili olan yazıcı, projeksiyon cihazı, ses sistemi, tarayıcı gibi donanımları kullanmaktan kaçındıkları tespit edilmiştir. Teknoloji destekli öğretim için birbiriyle ilişkili donanımları bir arada kullanmak gerektiğinden öğretmenlere teknolojik araçlar ve donanımların kullanımı hakkında eğitim verilmelidir.

Araştırmaya dahil edilen okul yöneticileri ve öğretmenlerin okulda kullandıkları teknolojik aletlerin yeterlikleri hakkında düşünceleri daha önce teknoloji eğitimi almış olmalarına bağlı olarak pozitif yönde etkilenmektedir. Teknoloji eğitimi almamış öğretmenlere kıyasla alan öğretmenlerin bilişim

teknolojilerini kullanımı, teknolojik okuryazarlığı, teknolojik uygulamaların derse entegrasyonu, ve iletişim düzeyleri yüksektir (Uyduran, 2018). Araştırma kapsamında görüşlerini belirten öğretmenlerin yaş ortalamaları yüksek olmasına rağmen kullandıkları teknolojik araçların özelliklerini iyi derecede bildiklerini belirtmesi dikkat çekici olsa da yaş değişkenine bağlı olarak öğretmenlerin teknolojik gelişmeleri yakından takip edememeleri nedeniyle öğretmenler kullandıkları teknolojik araçlarla ilgili sorun yaşadıklarında teknolojiyi öğrenmekten ya kaçınmakta ya da teknolojiyi öğrenme yolu olarak teknolojik anlamda yeterli gördükleri öğretmenlere başvurmaktadır. Özellikle çevrelerinden ve bilişim öğretmenlerinden sorarak teknoloji öğrenen öğretmenlerin etrafında bu kişiler bulunmalıdır. Bu bağlamda özellikle okullarda bilişim teknolojileri alanında rehberlik edebilecek öğretmenlerin bulundurulması öğretmenlerin teknolojiyi kullanmayı öğrenmelerine yardımcı olacaktır (Bölükbaşı,2012).

Öğretmenlerin teknolojiye karşı olumlu tutum geliştirebilmeleri ve teknolojik araçları kullanırken yaşanan sorunlara çözüm getirebilmeleri ve eğitim- öğretim sürecinde kullanacakları teknolojik araçların özelliklerini ve bakımlarının yapılışını öğrenebilmeleri için teknolojik yeniliklerle ilgili etkileşimde bulunabilecekleri eğitim grupları oluşturulmalı ve öğretmenler bu eğitimlere katılım sağlamaya özendirilmelidir (Uyduran,2018)

Elmas, Kete, Hızlısoy ve Kumral (2015)'ın "Teknolojik cihaz kullanım alışkanlıklarının okul başarısı üzerine etkisi" konulu araştırmasında teknolojinin eğitim amaçlı kullanılmasının okul başarısını olumlu şekilde etkilediğinin bilindiği, araştırma kapsamında edinilen bulgulara göre teknolojinin eğitim amacı dışında kullanılmasının da okul başarısını etkilediği tespit edilmiştir. Okul başarısının artırılması için teknolojik araçları ve donanımları (internette bulunma, bilgisayar oyunu oynama vb) kullanmanın sınırlı tutulması gerekmektedir. Ancak araştırma kapsamında görüş belirten öğretmen ve okul yöneticilerinin teknolojinin olumlu ve eğitim süreci dahilinde kullanılmasının gerekliliğini belirtmiştir.

Bu araştırma ilköğretim ve ortaöğretim öğretim öğretmenlerine yönelik olarak yapılmıştır. Farklı eğitim seviyesinde aktif olarak görev yapan öğretmenlerin görüşlerine başvurularak araştırma derinleştirilebilir. Araştırma İstanbul ili Güngören ve Bahçelievler ilçesi ile sınırlıdır. Farklı çalışma grupları kullanılarak araştırma sonuçlarının farklı boyutları değerlendirilebilir. Araştırma okul yöneticilerine ve öğretmenlere yönelik olarak yapılmıştır.

Kaynakça

- Adıgüzel, T., Gürbulak, N., & Sarıçayır, H. (2011). Smart boards and their instructional uses. *Mustafa Kemal University Journal of Social Sciences Institute*, 8(15), 457–471.
- Bacanak, A., Karamustafaoğlu, O. ve Köse, S. (2003). Yeni Bir Bakış: Eğitimde Teknoloji Okuryazarlığı. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2003/2 (14), 1-6.
- Bölükbaşı, F. (2012). *Teknoloji Okuryazarlığına İlişkin İlköğretim Öğretmenlerinin Görüşleri-Ankara İli Çankaya İlçesi Örneği*.- Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Cerit, Y., Akgün, N., Yıldız, K. ve Soysal, M. R. (2014). Yeni Eğitim Sisteminin (4+4+4) Uygulanmasında Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri (Bolu İl Örneği). *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 4 (1).
- Cummings, A. (2008). Spanish teachers' beliefs and practices on computers in the classroom. *Hispania*, 91(1), 73-92.
- Elmas, O., Kete, S., Hızlısoy, S. S. ve Kumral, H. N. (2015). Teknolojik cihaz kullanım alışkanlıklarının okul başarısı üzerine etkisi. *SDÜ Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, Cilt 6 (sayı 2)
- Kaya, B. (2017). *Sınıf Öğretmenlerinin Eğitimde Teknoloji Kullanımına İlişkin Tutum Düzeyi ile Mesleğe Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ahi Evran Üniversitesi, Kırşehir.
- Martinovic, D., & Zhang, Z. (2012). Situating ICT in the teacher education program: Overcoming challenges, fulfilling expectations. *Teaching and Teacher Education*, 28(3), 461-469.
- Mumtaz, S. (2000). Factors affecting teachers' use of information and communications technology: a review of the literature. *Journal of Information Technology for Teacher Education*, 9(3), 319- 342.
- Peralta, H. & Costa, F. A. (2007). Teachers' competence and confidence regarding the use of ICT. *Sisifo. Educational Sciences Journal*, 3, 75-84.
- Russell, M., Bebell, D., O'Dwyer, L., & O'Connor, K. (2003). Examining teacher technology use: implications for preservice and inservice teacher preparation. *Journal of Teacher Education*, 54(4), 297-310.
- Sime D., & Priestly M. (2005). Student teachers' first reflections on information and communications technology and classroom learning: implications for initial teacher education. *Journal of Computer Assisted Learning* 21, 130–142.
- Şad, S. N., Nalçacı, Ö.İ. (2015). Öğretmen Adaylarının Bilgi ve İletişim Teknolojilerini Kullanmaya İlişkin Yeterlilik Algıları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. Cilt 11 (1)
- TDK (2003). *Türkçe Sözlük*. Ankara: Atatürk, Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.

Ahmet ÖZÇELİK- Kaya YILDIZ

Okul Yöneticilerinin ve Öğretmenlerin Kendilerini Teknoloji Okuryazarı Olarak Değerlendirmelerine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi

Investigation of School Managers and Teachers 'Opinions on Their Evaluation of Self as a Technology Literacy

- Ulaş, H., ve Ozan C. (2010). Sınıf öğretmenlerinin eğitim teknolojileri açısından yeterlilik düzeyi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 14(1), 63-84.
- Usun, S. (2009). Information and communications technologies (ICT) in teacher education (ITE) programs in the world and Turkey (a comparative review). Procedia Social and Behavioral Sciences, 1, 331–334.
- Uyduran, M. (2018). *Sınıf Öğretmenlerinin Bilişim Teknolojilerini Kullanım Düzeylerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep.
- Yavuz, S., Coşkun, A. E., (2008). Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin Eğitimde Teknoloji Kullanımına İlişkin Tutum ve Düşünceleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34, 276-286
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (6. Baskı). Ankara: Seçkin Yayınları.